

Gemeente
Haarlem

CO₂-Beleid 2018-2025

CO₂-Prestatieladder

Inhoud

1	Inleiding	3
2	CO₂- en energiebeleid gemeente Haarlem	4
	2.1 Energiebeleid	4
3	CO₂-doelstellingen	5
4	CO₂-reducerende maatregelen	6
5	CO₂ footprint & voortgang CO₂-reductie	7
6	Deelname CO₂- en energiereductie initiatieven	9
	6.1 Haarlem Doet Duurzaam	9
	6.2 Nationaal programma Regionale Energiestrategie (RES)	9
	6.3 Haarlem wordt steeds gasvrijer	9
	6.4 Duurzaam bouwloket	9
	6.5 Samenwerking energiecoöperaties	9
	6.6 Buurt / wijkinitiatieven energietransitie	9
	6.7 Duurzaamheidsloket	9
	6.8 Zonnewarmtenet Ramplaankwartier	10
	6.9 Breikers	10
	6.10 MRA Afspraken	10
	6.11 Green Deals	10
	6.12 Duurzaamheidsparagraaf	10

1 Inleiding

Met de CO₂-Prestatieladder wordt de gemeente Haarlem uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Tevens wil de gemeente hiermee transparantie geven in de CO₂-emissies en zich blijven uitdagen om CO₂ te reduceren.

Met het behalen van niveau 3 op de CO₂-prestatieladder richt de gemeente zich vooral op de CO₂-uitstoot welke wordt veroorzaakt door haar eigen organisatie. Dit houdt in dat de gemeente inzicht heeft in haar eigen energiestromen, zoals onder andere het gas-, elektra en brandstofverbruik, maar ook zakelijk gereden kilometers door medewerkers.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de internationale erkende ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de gemeente.

B. CO₂-reductie

De ambitie om de CO₂-uitstoot te verminderen, het koppelen van een CO₂-reductiedoelstelling en een concreet plan van aanpak.

C. Transparantie

De wijze waarop er in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

In de sector en/of keten om kennis op het gebied van CO₂-reductie kansen en mogelijkheden uit te wisselen.

Een erkende certificerende instelling beoordeelt jaarlijks of gemeente Haarlem voldoet aan de eisen van niveau 3 op de CO₂-Prestatieladder.

2 CO₂- en energiebeleid gemeente Haarlem

De gemeente Haarlem werkt aan een duurzame, groene en schone stad. De ambitie van Haarlem is om in 2040 aardgasvrij en circulair te zijn en in 2050 klimaatbestendig. Om deze reden zet de gemeente grote stappen om hun eigen CO₂-uitstoot te verminderen.

2.1 Energiebeleid

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie.

In het kort heeft de gemeente zich voor de komende jaren de volgende doelen gesteld:

- 2025: 20% CO₂-reductie t.o.v. 2018 voor de gemeentelijke organisatie
- 2030: Minimaal 60% CO₂-reductie t.o.v. 2018 voor de gemeentelijke organisatie
- 2040: Aardgasvrije gemeente
- 2040: 100% circulaire gemeente
- 2050: Klimaatbestendig

De gemeente Haarlem heeft al veel maatregelen genomen om bij te dragen aan de bovenstaande doelstellingen. De stadskantoren Zijlpoort en Raakspoort hebben een warmte/koude opslag en energiezuinige verlichting en sinds 2005 koopt de gemeente 100% groene stroom in. Daarnaast stelt de gemeente daken beschikbaar waarop energiecoöperaties zonnepanelen kunnen plaatsen en worden er concrete stappen genomen om de vastgoedportefeuille te verduurzamen.

3 CO₂-doelstellingen

De gemeente Haarlem heeft als doel gesteld om in de komende jaren onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstellingen gemeente Haarlem

De gemeente Haarlem wil in 2025 ten opzichte van 2018 20% minder CO₂ uitstoten

Bovenstaande doelstellingen zijn absoluut. Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen voor 2025 als volgt:

- Scope 1 doelstelling (gas en brandstoffen): 20% reductie in 2025 ten opzichte van 2018
- Scope 2 & business travel doelstelling: gelijk houden aan 2018.

Scope 1 Subdoelstelling gasverbruik vastgoed

Om het gasverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen is er door de gemeente onderzoek gedaan naar het verduurzamen van de vastgoedportefeuille. De gemeente heeft maatregelen in dit plan opgenomen die deels betrekking hebben op het verminderen van gasverbruik. Op basis van de maatregelen is ingeschat hoeveel m³ gas en ton CO₂ jaarlijks bespaard kan worden. Op basis van deze gegevens is ingeschat dat er 20% reductie behaald kan worden op het gasverbruik van gemeente Haarlem. De reductie wordt gemonitord op basis van de meetstanden van panden en het aantal m³ gasverbruik per vierkante meter.

Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik vastgoed

Gemeente Haarlem koopt al sinds 2005 100% groene stroom in, waardoor de CO₂-uitstoot van het elektraverbruik wordt gereduceerd naar nul. De gemeente zet zich ook in om energieverbruik te reduceren. Vanuit de Europese Unie is een doel gesteld om het energieverbruik met 1,5% procent per jaar te laten dalen. De gemeente Haarlem conformiert zich aan deze doelstelling.

Scope 2 Subdoelstelling zakelijk verkeer

De gereden kilometers met privé auto's veroorzaken maar een klein gedeelte van de CO₂-uitstoot van gemeente Haarlem. Door de groei van het aantal medewerkers en de nasleep van Corona is besloten om een doelstelling neer te zetten waarbij we de uitstoot gelijk houden aan 2018.

4 CO₂-reducerende maatregelen

Onderstaande tabel geeft zicht in de totstandkoming van onze ambitie (20% CO₂ reductie in 2025). Per reductiemaatregel is een besparingspercentage opgenomen. De meeste winst valt te behalen door het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

1	Scope 1 - Aardgasverbruik	%
1.1	Een DMJOP opstellen met richtlijnen voor gebouwbeheer	0%
1.2	De energiemonitoring overdragen aan SRO	0%
1.3	Energiescans uitvoeren (incl. labels)	0%
1.4	Voorstel energiebesparende maatregelen vastgoedportefeuille vaststellen door raad en bestuur	0%
1.5	Minimaal Label C voor gebouwen met kantoorfunctie	3%
1.6	Een planning opstellen voor het verduurzamen van objecten	0%
1.7	Doorvoeren van diverse reductiemaatregelen vastgoedportefeuille	20%
2	Scope 1 - Brandstofverbruik	
2.1	Plan van aanpak verduurzamen wagenpark opstellen	0%
2.2	Nieuwe motor in één van de boten (havendienst)	5%
2.3	College auto vervangen voor 100% elektrische auto	zie 2.7
2.4	Vier fossiele auto's handhaving vervangen voor 100% elektrisch	zie 2.7
2.5	Drie auto's sociale recherche zijn hybride geworden.	zie 2.7
2.6	Onderzoek doen naar duurzaam plan wagenpark; andere manier van mobiliteit (met Breikers)	zie 2.7
2.7	Alle auto's volledig elektrisch (op 3 hybride auto's na)	90%
3	Scope 2 - Elektriciteitsverbruik	
3.1	Verlichting VRI's (verkeersregel installaties) vervangen door LED-verlichting	0%
3.2	Samenwerking inkoop lokale energie	0%
4	Business Travel	
4.1	Toepassen van video en-of teleconferencing	0%
4.2	Ontwikkelen van thuiswerkbeleid (mede door COVID)	zie 4.1
4.3	Ontwikkelen van nieuwe reiskostenregeling o.a. rekening houdend met duurzaamheid	0%

5 CO₂ footprint & voortgang CO₂-reductie

Onderstaande tabel geeft inzicht in de CO₂-uitstoot vanaf 2018. De uitstoot wordt met name veroorzaakt in scope 1 (gas- en brandstofverbruik). De uitstoot binnen scope 2 (elektriciteit) is minimaal, omdat gemeente Haarlem 100% groene stroom inkoop.

VOORTGANG JAARLIJKSE CO₂-EMISSIES	2018	2019	2020	2021	2022
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar
Gasverbruik - eigen huisvesting	382,0	367,8	394,8	417,3	458,4
Gasverbruik - overig	1.220,0	1.120,7	865,1	1.131,2	1.098,8
Warmtelevering biomassa (pallets)	5,5	3,9	1,5	1,3	0,8
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	1,8	1,3	2,7	3,6	3,2
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - benzine	0,4	2,3	2,8	2,9	3,0
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	2,3	1,0	0,9	1,0	0,9
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	19,2	34,1	24,0	23,6	28,9
Brandstofverbruik wagenpark - CNG	20,9	23,1	29,5	23,9	23,1
TOTAAL SCOPE 1	1.652,2	1.554,2	1.321,3	1.604,9	1.617,2
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2					
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	-	-	-	-	-
Elektriciteitsverbruik - wagens	3,5	4,2	3,8	3,0	4,9
TOTAAL SCOPE 2	3,5	4,2	3,8	3,0	4,9
TYPE EMISSIESTROOM BUSINESS TRAVEL					
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers	18,9	25,1	16,2	15,9	31,6
Zakelijk vervoer - openbaar vervoer	11,3	12,3	2,8	0,5	1,4
Zakelijk vervoer - internationale treinreizen	0,3	0,2	-	-	-
Vliegreizen <700 km	0,7	0,8	-	-	-
Vliegreizen 700-2500 km	6,8	6,5	-	-	0,7
Vliegreizen >2500 km	-	-	-	-	-
TOTAAL BUSINESS TRAVEL	38,0	45,0	19,0	16,3	33,6
TOTALE EMISSIES	1.693,7	1.603,3	1.344,1	1.624,2	1.655,7

Gemeente Haarlem heeft als doelstelling 20% CO₂ te reduceren in 2025 ten opzichte van 2018. In 2022 is er een daadwerkelijke reductie gerealiseerd van 2,2%. Dit betekent dat er in de komende jaren een forse inhaalslag gemaakt zal moeten worden.

	2018	2019	2020	2021	2022
	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar
Absolute voortgang	100,0%	94,7%	79,4%	95,9%	97,8%

De CO₂-reductiedoelstelling is beleidsmatig ondersteund qua middelen en formatie. Zo is er in 2021 door de Raad besloten meer gelden vrij te maken voor het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. Naar verwachting zullen de effecten van de uitgevoerde maatregelen zichtbaar worden in de cijfers van 2025. Ook is er vanuit de afdeling Vastgoed extra personeel aangetrokken om de maatregelen uit te voeren.

Daarnaast wordt er geïnvesteerd in betere energie-monitoring van de ambtelijke huisvesting. Met name in het Stadhuis en de Zijlpoort is in 2022 meer gas verbruikt dan was verwacht.

Wat betreft het wagenpark hebben wij de ambitie in 2025 een bijna volledig elektrisch wagenpark te realiseren. De elektrische wagens zijn deels al eerder besteld, maar door leveringsproblemen worden de auto's later geleverd. De verwachte levertijden zien er positief uit en naar verwachting hebben we in 2025 op drie (hybride) auto's na een zero-emissie wagenpark.

Energiemanagement actieplan

Om de CO₂-Prestatieladder te onderhouden zijn acties, planningen en verantwoordelijkheden binnen de organisatie belegd. Bij het periodiek in kaart brengen van de CO₂-voetafdruk zijn diverse personen en afdelingen betrokken. Bij iedere inventarisatie wordt beoordeeld in hoeverre de kwaliteit van aangeleverde data verbeterd kan of moet worden. De betrokkenen, taakstelling en de datakwaliteit inclusief verbetermogelijkheden staan in de Excel 'Acties, planning & verantwoordelijkheden' beschreven. Dit is een dynamisch document voor intern gebruik, ter inzage beschikbaar bij de CO₂-verantwoordelijke.

6 Deelname CO₂- en energiereductie initiatieven

Gemeente Haarlem neemt actief en passief deel aan verschillende programma's en initiatieven waarbij het delen van kennis en innovaties op het gebied van energie- en CO₂-reductie centraal staat. Naast programma's en initiatieven zijn ook de duurzaamheidscampagnes in kaart gebracht.

6.1 Haarlem Doet Duurzaam

Haarlem Doet Duurzaam is een initiatief dat is opgezet om een podium te bieden aan Haarlemmers die bezig zijn met de verduurzaming van de stad Haarlem. Afdeling Duurzaamheid van gemeente Haarlem sluit jaarlijks aan bij diverse evenementen.

Je kunt meer vinden over dit initiatief op: <https://www.haarlem.nl/doetduurzaam>

6.2 Nationaal programma Regionale Energiestrategie (RES)

In het concept-RES (Regionale Energiestrategie) van de energie-regio Noord-Holland Zuid staan de resultaten van vele onderzoeken, gesprekken en bijeenkomsten. In die bijeenkomsten hebben ruim 1.500 mensen meegepraat over de opwek van duurzame energie in de regio, waaronder mensen van de gemeente Haarlem.

6.3 Haarlem wordt steeds gasvrijer

In 2050 is aardgas niet meer beschikbaar om woningen en gebouwen te verwarmen. Haarlem wil in 2040 al van het aardgas af. Om inzicht voor bewoners te krijgen wat de gemeente doet om aardgasvrijer te worden, en wat bewoners zelf kunnen doen om aardgasvrijer te worden, is het platform "Haarlem wordt steeds gasvrijer" opgezet.

6.4 Duurzaam bouwloket

Bij het Duurzaam bouwloket kunnen inwoners terecht voor al hun vragen op het gebied van duurzaam (ver)bouwen, energiebesparing, energie opwekken en financieringsmogelijkheden. Gemeente Haarlem is aangesloten bij Duurzaam Bouwloket en probeert op deze manier inwoners en bedrijven binnen de gemeente te helpen met verduurzamen.

6.5 Samenwerking energiecoöperaties

De gemeente Haarlem werkt samen met de verschillende energiecoöperaties om collectieve zonedaken in de stad te realiseren. In de afgelopen jaren zijn er verschillende collectieve daken gerealiseerd, waaronder ook op de daken van het gemeentelijk vastgoed. Daarnaast is er in het kader van het EU Empower 2.0 project nagedacht over de toekomst van de samenwerking tussen de energiecoöperaties en andere partners uit de stad, waaronder de gemeente.

6.6 Buurt / wijkinitiatieven energietransitie

Naast de energiecoöperaties zijn er verschillende wijk/buurt initiatieven die zich inzetten in het kader van de energietransitie. De gemeente ondersteunt deze initiatieven met maatwerk en op basis van hun behoeften. Zo zijn er bij 'De Groene Kroon' energiecoaches opgeleid en is er voor 'de Groene Trui' een overzicht gemaakt van de verduurzamingsmogelijkheden voor de specifieke huis-types in hun straat. Twee specifieke initiatieven worden hieronder verder toegelicht: het Duurzaamheidsloket en Zonne-warmte.nl.

6.7 Duurzaamheidsloket

Het duurzaamheidsloket is een samenwerking tussen gemeente Haarlem en vrijwilligers van het loket. De medewerkers van het loket beantwoorden vragen over o.a. duurzaam bouwen, energie besparen, bewoners initiatieven en financiering. Elke vrijdagmiddag van 13.00 – 16.00 uur kunnen bewoners terecht in het Kweekcafé.

6.8 Zonnewarmtenet Ramplaankwartier

Het doel is om gemeente Haarlem aardgasvrij te hebben in 2040. Zonnewarmte.nl

Ramplaankwartier is de gezamenlijke zoektocht van bewoners in het Ramplaankwartier en gemeente Haarlem om de wijk op een haalbare en betaalbare manier zoveel mogelijk aardgasvrij te maken. Dit kan door te zorgen dat zij zelf de energie opwekken voor het warme water en verwarming en door elektrisch te koken.

Gemeente maakt onderdeel uit van de stuurgroep. Zij is betrokken als financier van de ontwikkelfase van het Zonnewarmte.nl Ramplaankwartier project. Daarnaast heeft gemeente toegang tot financieringsbronnen voor de uitvoeringsfase van het project. Zo ligt er nu (november 2021) een voorlopig aanbod van de Bank Nederlandse Gemeenten voor een lening met een lage rentevoet aan het Wijkenergiebedrijf in oprichting. Daarnaast beschikt gemeente over kennis over aanbestedingen, over werkzaamheden in de openbare ruimte en denkt ze mee hoe het zonnewarmtenet kan worden opgeschaald naar andere wijken.

De gemeente Haarlem heeft een aanvraag ingediend voor een forse subsidie bij het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). Deze subsidie is inmiddels toegekend.

6.9 Breikers

Breikers helpt werkgevers in de Metropoolregio Amsterdam kosteloos en resultaatgericht bij hun transitie naar slimme & duurzame mobiliteit en logistiek. Gemeente Haarlem heeft in samenwerking met Breikers in 2021 een tool ingericht om de impact van het woon-werk verkeer van de gemeentelijke organisatie in kaart te brengen. De tool analyseert onder andere de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het woon-werk verkeer. De komende jaren wil de gemeente gerichte maatregelen nemen om de uitstoot te verminderen.

6.10 MRA Afspraken

De Metropoolregio Amsterdam is het samenwerkingsverband van de provincies Noord-Holland en Flevoland, 31 gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam. Elke gemeente en deelregio brengt kwaliteiten in die het totaal versterken. De kracht van de MRA is de diversiteit, zowel economisch als stedelijk en landschappelijk. Verduurzamen is een belangrijk agendapunt binnen de MRA. Gemeente

Haarlem participeert in de werkgroep circulaire economie, gericht op circulair inkopen.

6.11 Green Deals

Sinds de start in 2011 zijn meer dan 300 Green Deals opgesteld. Gemeente Haarlem heeft zich gecommitteerd aan een aantal van deze Green Deals. Zo maakt Haarlem deel uit van de Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek.

6.12 Duurzaamheidsparagraaf

Het college van de gemeente Haarlem heeft in haar Programmabegroting 2022-2026 voor de eerste maal een duurzaamheidsparagraaf opgenomen met als doel toe te groeien naar een duurzaamheidsbegroting voor de gemeente Haarlem. De eerste stappen naar een duurzame begroting en verantwoording zijn in de Kadernota 2019 gezet.

Opdrachtgever: Gemeente Haarlem
Contactpersoon: Lesley Wessel
Adviesbureau: De Duurzame Adviseurs
Versie: 1.0 – April 2024

Disclaimer & Colofon

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan de gemeente Haarlem. Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s): De Duurzame Adviseurs
Kenmerk: CO₂-beleid gemeente Haarlem